

FRIESLAND MOET MEER DOCUMENTAIRE KIJKEN

Met deze missie starten de Friese documentairemaakster Froukje van Wengerden en brouwer van *Grutte Pier Brouwerij* Frans Filius het gloednieuwe *PLONS! International Short Documentary Film Festival Leeuwarden*.

Na het afronden van de Nederlandse Filmacademie in Amsterdam verhuisde Froukje terug naar Friesland. Hier maakte zij, samen met Frans als producent, tweemaal een Fryslân DOK; hét platform voor documentairemakers in Friesland. Het is geweldig dat Friesland zo'n podium biedt aan beginnende én gevestigde makers, want met een uitzending op zowel Omrop Fryslân als NPO2 bereik je al gauw duizenden kijkers. Toch is het hun ambitie om ook films te gaan maken die verder reiken dan alleen Friesland en Fryslân DOK. Dat lukte eerder al eens met de film *Ik was pas 14*, een artistieke film over de herinneringen van Froukje's oma aan de Razzia van Putten. Met deze film reisde zij de hele wereld over, bezocht filmfestivals en keek internationale documentaires. Plekken als Toronto, Moskou en Parijs lieten haar zien dat het type documentaire film dat wij hier kennen maar een klein topje van een hele grote ijsberg laat zien op het gebied van documentaire film wereldwijd. De diversiteit aan onderwerpen, thema's, stijlen en vertelvormen is internationaal gezien veel breder dan wij kennen van bijvoorbeeld de Fryslân DOK. Die diversiteit willen wij met dit festival laten zien. Daarom tonen we films over maatschappelijke thema's, zoals oorlog, natuur of jongerencultuur. Maar ook films die de grenzen van de documentaire-vorm opzoeken. Films die in geen enkel opzicht lijken op klassieke documentaires, waarin interviews of uitleggerige voice-overs de dienst uitmaken en die eigenlijk meer lijken op nieuwsreportages. Het programma biedt artistieke films waarin een handtekening van de, vaak jonge, filmmaker te herkennen valt. Het is belangrijk dat Friesland ook deze films te zien krijgt, omdat zij urgente verhalen op een unieke, creatieve manier laten zien. Anders ook dan de vaak uniforme documentaires die we kennen van bijvoorbeeld Netflix. De filmselectie van PLONS! biedt dan ook documentaires die op de grootste internationale filmfestivals hebben gedraaid en niet altijd op televisie, Netflix of in de bioscoop te zien zijn.

FILMS OVER MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

Het programma bevat documentaires die prikkelend zijn, in zowel vorm als thematiek. Met *Wetterskip Fryslân* als onze sponsor is er dit jaar een speciale focus op het thema water. In de Duits-Argentijnse film *ORO BLANCO* van Gisela Carbajal Rodríguez zien we hoe water steeds schaarser wordt voor de Argentijnse Flora en haar lama's. Op de achtergrond ontdekken we telkens de prachtig gefilmde bergen waartussen zij zich huisvest. De honger van de wereld naar oplaadbare batterijen bedreigt de laatste waterreserves van deze oorspronkelijke Quechua-bevolking. De film *MAALSTROOM*, waarin de Nederlandse filmmaker Misja Pekel duizenden amateurvideo's van Syriërs die voor en tijdens de oorlog zijn gemaakt samensmeed tot de gedachtewereld van één zwemmer, is een spectaculair poëtische film over de 22-jarige Syrische vluchteling Mouaz al-Balkhi en zijn tevergeefse poging om vanuit Calais naar Dover te zwemmen. Een found-footage film over water, maar vooral over de zoektocht naar het verloren paradijs.

FILMS DIE DE GRENZEN OPZOEKEN VAN FILM

Het programma laat zien dat het begrip documentaire breed gezien kan worden. Zo zijn er films met fictieve elementen, abstracte films, verstilde films en animatiefilms. In de Franse documentaire *LE BAISIR DU SILURE* van June Balthazard zien we hoe een visser bij zonsopkomst op zoek gaat naar een meerval. Oorspronkelijk afkomstig uit de Donau, roept deze gigantische vis hetzelfde wantrouwen op als een vreemdeling die ervan verdacht wordt de gevestigde orde te verstoren. Raadselachtige fenomenen blokkeren de weg van de visser in een magisch realistische film over vreemdelingen en curiositeit. De film kijkt als een fictiefilm, maar is toch echt een documentaire. De Nederlandse film *TIJD EN TIJ* rekt de grenzen van de documentairefilm op een heel andere manier op. Filmmaakster Marleen van der Werf noemt haar film zelf een cinematografisch essay dat tot stilte maant. Langs de Noordzeekust volgt zij de getijden van de wind. Tijdloze natuurobservaties weerspiegelen een confrontatie met het verstillende landschap. Het resultaat is een onconventioneel portret van onze eigen Nederlandse natuur. Een film die geen lineair verhaal volgt, maar beeld en geluid tot een unieke kijkervaring samensmelt.

FILMS DIE EMOTIES OPROEPEN

Natuurlijk zijn er ook genoeg grappige, ontroerende of meeslepende films te zien. En tot slot; films over bizarre onderwerpen, niet voor ieders ogen geschikt. Zo is er WAITING FOR A MIRACLE, waarin filmmaakster Aljona Surzhikova uit Estland het overlijden van haar eigen kind vlak na de geboorte in beeld brengt. Een confronterende film over leven en dood, heftig en tegelijkertijd wonderschoon door de rauwe wijze waarop zij dit vastlegt. Ook de expliciete Kroatische pornodocumentaire THE LOVETTS van Igor Bezinovic is niet voor iedereen, en zeker niet voor jonge kijkers, geschikt. In de film zien we de heer en mevrouw Lovett, bekroonde webcam modellen en dierenliefhebbers die ervan houden om hun kijkers online te entertainen. Net als porno zelf is de documentaire weinig verhullend en laat ons genadeloos zien hoe klaarkomen en televisiekijken voor The Lovetts allebei tot hun dagelijkse bezigheden behoren.

PLONS! vindt plaats op 4, 5 en 6 oktober aan boord van Scheepsatelier Eestroom, die afmeert aan de Willemskade (onder de Achmeatoren) in Leeuwarden. Bekijk het volledige programma en bestel je kaartjes via: <https://plonsfilmfestival.nl/>